

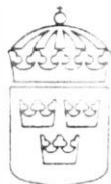
Motion till riksdagen

1989/90:N47

av Lars Svensson m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:88

Vissa näringspolitiska frågor

Mot.
1989/90
N47-53

Bakgrund

Under hela 1980-talet riktades kritik i olika sammanhang mot företagsrådgivande organs bristande kunskap om företagsformen ekonomisk förening. En kartläggning gjord hösten 1989 av Kooperativa institutet visade att utvecklingsfondernas kompetens, och ibland också vilja, att stödja start av nya kooperativ präglas av stora brister. Flera utvecklingsfonder anger att de medvetet propagerar för aktiebolagsformen i stället för att hjälpa till vid starten av ekonomiska föreningar. Samtidigt anger de, med några få undantag, att de arbetar efterfrågestyrt och därför inte ser några behov av att skaffa sig kunskaper om den kooperativa företagsformen.

Utveckling genom samarbete

Inom både närings- och regionalpolitikens område framhålls ofta vikten av samverkan och av att traditionella sektorsgränser bryts. Erfarenheterna inom närings- och regionalpolitiken visar på hur samverkan dels mellan individer, dels mellan företag i kooperativa former utvecklat nya kvaliteter som kommit inte bara berörda individer utan hela samhället till godo. Företagsformen ekonomisk förening har visat sig särskilt ändamålsenlig inom den växande tjänstesektorn och för att mobilisera människor i glesbygd. Andra exempel på områden där företagsformen visat sig effektiv är samarbete mellan uppfinnare och småföretagssamverkan i industrihus.

Också inom EG redovisas många framgångsrika företagsutvecklingsprojekt, där samverkan i kooperativ form varit vägledande. Under de senaste 15 åren har t.ex. i Västeuropa en miljon arbetstillfällen skapats i arbetskooperativ form.

Lika utvecklingsvillkor

Regeringens proposition 1989/90:88 om vissa näringspolitiska frågor m.m. innehåller en rad positiva förslag för att stärka det svenska näringslivet och särskilt småföretagens utvecklingsvillkor. Däremot saknas helt resonemang kring de problem och den utveckling som skett vad gäller utvecklingsvillkoren för kooperativ företagsverksamhet. Detta är desto mer remarkabelt som riksdagens näringsutskott vid ett flertal tillfällen påpekat dessa förhållanden.

Det är enligt vår mening nödvändigt att regeringen uppmärksammar också den kooperativa företagsformens arbetsvillkor och framtidsmöjligheter i härvarande sammanhang. En pluralistisk ekonomi måste slå vakt om och utveckla olika företagsformer och inte endast ensidigt främja privata bolagsformer.

Av samma skäl menar vi att regeringen måste tillse att lika utvecklingsvillkor för olika företagsformer gäller i de fall samhället svarar för information, rådgivning och utbildning till personer som vill starta eller utveckla företag.

Ett särskilt problem som knyter an till den kooperativa företagsformen är dess svårigheter att skaffa riskkapital på traditionellt sätt och till konkurrenskraftigt pris. Företagsformens speciella karaktär innebär att anonymt kapital inte kan arbeta inom företaget såsom i ett aktiebolag. I propositionen föreslås utökade möjligheter för småföretag att erhålla riskvilligt kapital. Det är mot denna bakgrund särskilt viktigt att riskkapital tillförs företag utifrån likvärdiga villkor och att reglerna då anpassas till de olika företagsformernas särart.

Information – rådgivning – utbildning

I samband med att regeringens samarbetsorgan med Kooperationen, Kooperativa rådet, tog beslut om att initiera ett kooperativt utvecklingssystem överfördes de medel från utvecklingsfonderna som där funnits för personägda företag. Anledningen till detta var att utvecklingsfonderna ej ansågs kunna svara mot det omedelbara behov som förelåg då det gällde att ge information, rådgivning och utbildning för nya kooperativ.

Med stöd från detta utvecklingssystem arbetar i dag 15 lokala kooperativa utvecklingsorgan (LKU) i olika delar av Sverige. Resurserna för detta system inskränker sig dock till 5 milj.kr., varav staten och den etablerade Kooperationen svarar för hälften var.

De lokala kooperativa utvecklingsorganen avsågs ej ersätta, men väl samarbeta, med de regionala utvecklingsfonderna. Genom den ovan omnämnda enkäten har det också visat sig att flera utvecklingsfonder och LKU-n haft bra kontakt. Detta har bl.a. i en del fall inneburit att utvecklingsfonder hänvisat intresserade till ortens/regionens LKU. Tyvärr kan konstateras att inrättande av LKU-organ därmed skett till priset av att utvecklingsfonderna ytterligare fjärrat sig från uppgiften att också agera rådgivare gentemot de personer som vill starta nya kooperativa företag.

Regionalpolitiken

I regeringens proposition om regionalpolitiken (prop. 1989/90:76) framhålls särskilt den kooperativa företagsformens roll i den lokala näringslivsutvecklingen. Där framhålls också det värdefulla i att speciell kompetens finns när det gäller kooperativ rådgivning och utbildning inom glesbygden. Särskilt nämns LKU-organens roll. Länsstyrelserna förutsätts här kunna medverka i finansieringen av denna rådgivningsverksamhet. Naturligt vore även att de medel som utvecklingsfonderna förfogar över även kan tillfalla LKU-organen i de fall kompetens saknas på utvecklingsfonderna.

Det förefaller mot denna bakgrund naturligt att samordning sker mellan samhälleliga organ såsom utvecklingsfonder och länsstyrelser å ena sidan och de lokala kooperativa utvecklingsorganisationerna (LKU) å den andra. På flera orter finns ännu inga LKU-n, vilket ställer större krav på de samhälleliga organen.

Mot. 1989/90
N47

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att öka insatserna för den kooperativa företagsformens ställning i utvecklingsfondernas verksamhet.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att utvecklingsfonderna bör avsätta medel för information, rådgivning och utbildning kring den kooperativa företagsformens användningsområden inom näringspolitiken.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att utvecklingsfonderna bör ges särskilda direktiv att också stödja kooperativ utveckling.
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den kooperativa företagsformens kapitalförsörjningsproblematik.

Stockholm den 22 mars 1990

Lars Svensson (s)

Sigrid Bolkéus (s)

Sylvia Pettersson (s)

Oskar Lindkvist (s)